

Datum
2017-12-19**Diarienummer**
2495/2017**Part**STADA Nordic ApS
(org. nr. DK 13902992)
Marielundvej 46 A
DK-2730 Herlev - Danmark**Saken**

Sanktionsavgift för brister i tillhandahållandeskyldighet av periodens vara.

Beslut

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar att ta ut en sanktionsavgift om 26 000 kronor från STADA Nordic ApS (företaget) på grund av brister i tillhandahållandeskyldigheten rörande Loratadin STADA®, vnr 016609 (varan), under augusti 2017.

Utredning

Bakgrund

Företaget bekräftade i juli 2017 att företaget skulle kunna tillhandahålla varan till öppenvårdsapoteken under augusti 2017 med tillräcklig hållbarhet. Den 14 augusti 2017 fick TLV en anmälan om att varan inte längre tillhandahölls. Den 16 augusti 2017 beslutade TLV att varan inte längre skulle anses som tillgänglig.

TLV underrättade företaget om att TLV mot ovanstående bakgrund övervägde att ta ut en sanktionsavgift på 26 000 kronor.

TLV tillhandahåller historiska försäljningssiffror för såväl periodens vara som totalförsäljning per förpackningsstorleksgrupp, som en vägledning till företagen inför att de ska göra sina egna bedömningar. För den aktuella förpackningsstorleksgruppen har den genomsnittliga försäljningen per månad under det senaste året för periodens vara exklusive dosapotek varit 9 145 förpackningar. Försäljningen inom denna tidsperiod har varierat mellan 6 166 och 14 464 förpackningar per månad.

Företagets motivering

Företaget har inkommit med försäljningssiffror som visar att det under juli 2017 levererat 34 förpackningar av varan och under augusti 2017 levererat 3 281 förpackningar av varan, fram till och med den 16 augusti 2017 då TLV beslutade att varan inte längre skulle anses som tillgänglig.

Företaget anser att tiden för att svara på TLV:s förfrågan om tillgänglighet av varan har varit för kort.

Företaget anför att det har visat att det fanns tillräckligt många varor i Sverige vid tiden för tillgänglighetsförfrågan, eftersom det fanns 2 710 förpackningar av varan i lager hos ansvarig distributör. Då varan under en kort period saknades i Göteborg, levererades varor från Stockholm och alla kunder blev konstant försedda med varan. Distributören kan leverera restordrar över hela landet från Stockholm så att alla restordrar levereras samma dag.

Företaget anlitar en distributör med tre distribunaler. Hade det i stället anlitat en distributör med enbart en distribuental hade företaget inte blivit uteslutet från periodens vara-systemet. Företaget anser att den omständigheten att det är avgörande vilken distributör som anlitas, och inte om varan finns i lager, för uteslutande från periodens vara-systemet snedvrider konkurrensen.

Företaget anför att det är en sak att TLV beslutar om att varan mister sin status som periodens vara för perioden, då företaget inte kan visa på att det har varor i lager hos alla distributörens distribunaler. Dock är det en annan sak att företaget dessutom ska betala sanktionsavgift för det inträffade. Företaget meddelar att det arbetar för att säkerställa leveransen av periodens vara över hela landet och att TLV ska beakta detta i sitt beslut av ärendet.

Skälen för beslutet

Tillhandahållandeskyldighet

Den som har ett godkännande för försäljning av ett läkemedel som har lägst fastställt försäljningspris och som har bekräftat att samma läkemedel ska vara tillgängligt ska tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken med tillräcklig hållbarhet. Om företaget inte tillhandahåller läkemedlet får TLV ta ut en sanktionsavgift (21 a och 25 a §§ lagen [2002:160] om läkemedelsförmåner m.m.).

Företaget har ett godkännande för försäljning av varan. Av de företag som bekräftade att de skulle kunna tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken under augusti 2017 med tillräcklig hållbarhet hade aktuellt företag varan med det lägsta fastställda försäljningspriset.

TLV konstaterar att varan, i vart fall den 16 augusti 2017, saknades vid en av distributörens tre distribunaler. Företaget har anført att alla kunder, trots detta, konstant blev försedda med varan. TLV anser dock inte att företaget har visat att samtliga apotek kunde beställa varan från de två övriga distribunalerna under den tid varan saknades vid den aktuella distribunalen. TLV bedömer mot den bakgrunden att företaget inte tillhandahöll varan till öppenvårdsapoteken under hela prisperioden och finner därmed att företaget under augusti 2017 har brustit i sin tillhandahållandeskyldighet av varan. Det finns därför grund att ta ut en sanktionsavgift av företaget.

Befrielse från sanktionsavgift

TLV ska helt eller delvis befria ett företag som har brustit i sin tillhandahållandeskyldighet från sanktionsavgift om det finns skäl för detta (25 c § lagen om läkemedelsförmåner m.m.).

Det är det läkemedelsföretag som bekräftar att det kan tillhandahålla ett läkemedel som bär ansvaret för att öppenvårdsapoteken får den mängd läkemedel som krävs för att marknads behov av läkemedlet under den aktuella tidsperioden ska kunna tillgodoses (21 a § lagen om läkemedelsförmåner m.m.). Om företaget väljer att anlita en distributör så är det således fortfarande företaget som bär ansvaret för att varorna når öppenvårdsapoteken.

Vid TLV:s förfrågan om varans tillgänglighet till företaget gav TLV ordinarie plus förlängd svarstid. Trots förlängd svarstid kunde företaget inte visa att det kunde tillhandahålla varan till samtliga öppenvårdsapotek.

Mot denna bakgrund bedömer TLV att de uppgifter som inkommit från företaget inte utgör skäl för att helt eller delvis befria företaget från sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Sanktionsavgift får tas ut med ett belopp som fastställs med hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor (25 b § lagen om läkemedelsförmåner m.m. och 12 a § förordningen [2002:687] om läkemedelsförmåner m.m.).

TLV bedömer att sanktionsavgiften i detta fall ska bestämmas till 26 000 kronor. För att fastställa denna avgift har TLV utgått från den fördyring av samhällets läkemedelskostnader som överträdelsen mot utbytesregelverket medfört. TLV har tagit hänsyn till omständigheter såsom varans pris, utebliven volym av varan samt den ökade administration som uppstår för apoteken när periodens vara tar slut och ersätts med en ny vara. TLV har även lagt vikt vid att sanktionsavgiften bör utgöra ett incitament för läkemedelsföretagen att ge korrekt besked om huruvida det kan tillhandahålla varan till öppenvårdsapoteken eller inte.

Vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek har också beaktats att det är fråga om en upprepad överträdelse. Företaget har sedan december 2016 brutit i sin tillhandahållandeskyldighet vid två tillfällen där TLV har beslutat om sanktionsavgift. Av den totala sanktionsavgiften på 26 000 kronor hänför sig 11 000 kronor till att den aktuella överträdelsen utgör en upprepning av tidigare överträdelser.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av TLV efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Angående gällande regler, se bilaga.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. Föredragande har varit utredaren Sofie Berge. I den slutliga handläggningen har även juristen Elin Thyr, tf. chefsjuristen Karin Lewin och enhetschefen Inger Erlandsson deltagit.

Sofia Wallström

Sofie Berge

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm. Överklagandet, som ska vara skriftligt, ska ställas till förvaltningsrätten, men ges in till TLV. TLV måste ha fått överklagandet **inom tre veckor** från den dag klaganden fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. TLV sänder överklagandet vidare till förvaltningsrätten för prövning om inte TLV själv ändrar beslutet på det sätt som begärts.

BILAGA**Gällande regler**

Enligt 21 a § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. – förmånslagen – gäller följande.

Den som har ett godkännande för försäljning av ett läkemedel som har lägst fastställt försäljningspris enligt 21 § första stycket och har bekräftat att läkemedlet ska vara tillgängligt ska tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken.

I 25 a § första stycket 2 förmånslagen anges bland annat att TLV får ta ut en sanktionsavgift av den som har ett godkännande för försäljning och som inte tillhandahåller ett läkemedel enligt 21 a § eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till 21 a §. Enligt tredje stycket samma bestämmelse tillfaller sanktionsavgiften staten.

Av 25 b § förmånslagen framgår att sanktionsavgift får tas ut med ett belopp som fastställs med hänsyn till överträdelsens allvar och att regeringen får meddela föreskrifter om hur sanktionsavgiftens storlek ska fastställas.

Av 12 a § förordningen (2002:687) om läkemedelsförmåner m.m. framgår att den sanktionsavgift som får tas ut enligt 25 a § förmånslagen ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Enligt 25 c § förmånslagen gäller följande.

Befrielse från sanktionsavgift ska medges helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgift. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas

1. om överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka,
2. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen, och
3. om överträdelsen i övrigt framstår som ursäktlig.

Av 12 § förordningen om läkemedelsförmåner m.m. framgår att TLV får meddela föreskrifter om utbyte av läkemedel enligt förmånslagen.

Enligt 12 b § TLV:s föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2009:4) om prissättning av utbytbara läkemedel och utbyte av läkemedel m.m. gäller följande.

Den som marknadsför ett läkemedel som är utbytbart enligt 21 § första stycket lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och kan tillhandahålla det till hela marknaden under hela den nästkommande prisperioden ska bekräfta detta till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket senast vid den tidpunkt som Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket meddelar, efter att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket har publicerat den prISRANGORDNING som gäller inom varje förpackningsstorleksgrupp under den nästkommande prisperioden.

En sådan bekräftelse ska även omfatta att hållbarheten för varje förpackning kommer att vara sådan att den inför förpackningens utlämnande från öppenvårdsapoteket under hela prisperioden är tillräcklig för patientens hela förväntade användningstid och minst ytterligare två månader.

Enligt 12 c § TLVFS 2009:4 gäller följande.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket informerar på sin webbplats vilket av de läkemedel inom varje förpackningsstorleksgrupp, för vilka en bekräftelse enligt 12 b § har gjorts, som har det lägsta försäljningspriset per enhet. Endast denna förpackning ska anses vara tillgänglig, enligt 21 § första stycket lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m., om inte annat följer av 13 eller 13 a §§ dessa föreskrifter.

Av 13 § TLVFS 2009:4 framgår bland annat att om den som marknadsför ett läkemedel inte kan tillhandahålla en förpackning i den omfattning som krävs under en prisperiod kan TLV besluta att förpackningen, i den mån den inte redan finns för försäljning hos ett enskilt öppenvårdsapotek, inte ska anses vara tillgänglig.